

ಹಬ್ಬದ ಜತೆಗಿರಲಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ!

ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದೆ ಸಂಭ್ರಮದ ಗೌರಿ- ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬ. ಗೌರಿತನಯನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲು ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿಯೂ ಭರ್ಜರಿ ತಯಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ

ಪಿಪಿಪಿ ವಿಗ್ರಹಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಜಲಮೂಲಗಳಿಗೇ
ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.
ಜೊತೆಗೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಳಿಯುವ
ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ
ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟು
ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೇ,
ಜಲಜೀವರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ
ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಸಡಗರಕ್ಕೆ ಇಂಬು ನೀಡಲು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೂ ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ. ತರಹೇವಾರಿ ಗೌರಿ- ಗಣೇಶನ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಕಳೆದೊಂದು ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ರಂಗು, ಮನ ಸೆಳೆಯುವ ವಿನ್ಯಾಸ, ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸ್ಪರ್ಶ ಹೊತ್ತ ಪುರಾಣದ ಗಣಪ, ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೃಹದಾಕಾರದ ವಿಗ್ರಹಗಳು.. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಏನೆಲ್ಲಾ ಕಸರತ್ತುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಆದರೆ ಈ ಭಕ್ತಿ- ಭಾವದ ಹಿಂದೆ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಳಜಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಗಿದೆ? ಬಾಹ್ಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುವ ಜನ ಒಂದು ಕಡೆ; ಅದನ್ನು ನಗದೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪಾರಿಸ್ (ಪಿಪಿಪಿ) ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಡಬಾರದು, ಖರೀದಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ರಂಗಿನ ಅಪಾಯದ ಅರಿವು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿದಿದ್ದು ಬೇಡಕರ.

ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ, ಕುಶಲ ಕೈಗಳಿಂದ ಅರಳಿದ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಬಣ್ಣ ಮೆತ್ತಿದ ವಿನಾಯಕನ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಗಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗುವ ಮುನ್ನವೆ ಕೆರೆಗಳ ಅಂಗಳದಿಂದ ಈ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಬಹುತೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂಳನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಕೆರೆ ಮೈದುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಜಲಮೂಲದ ಉಳಿವಿಗೆ, ಪರಿಸರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಕ್ರಮೇಣ ಜೇಡಿಮಣ್ಣು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಕೆ ಕುಂಠಿತವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಹೀಗಾಗಿ ನೆರೆಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ, ತಯಾರಿಸಲು ಸುಲಭವಾದ ಹಗುರ ಪಿಪಿಪಿ ವಿಗ್ರಹಗಳು, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೃತಕ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ಮೂರ್ತಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ದಾಂಗುಡಿ ಇಡತೊಡಗಿದವು. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗುವ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಗಣಪನ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಹಗುರ ಪಿಪಿಪಿ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕುದುದ್ದು ಸಹಜವೇ. ಆದರೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವ ಈ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಅಪಾಯದ ಬಿಸಿ ಬಹು ಬೇಗ ತಟ್ಟಿತೊಡಗಿತು.

ಪಿಪಿಪಿ ವಿಗ್ರಹಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಲಮೂಲಗಳಿಗೇ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಳಿಯುವ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೇ, ಜಲಜೀವರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಕ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಿ ಸೀಸದ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಳಿದ ಬಣ್ಣದಲ್ಲೂ ಸರಾಸರಿ 10-20 ಗ್ರಾಂ ಸೀಸವಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕ್ರೋಮಿಯಂ, ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ, ನಿಕೆಲ್, ಅರ್ಸೆನಿಕ್ ಮೊದಲಾದ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸ್ಯಾಂಚಿಯಂತಹ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿದರೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಊಹಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಆ ನೀರು ಮಾನವನ ದೇಹ ಸೇರಿದರೆ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ, ಯಕೃತ್ತು, ನರವ್ಯೂಹಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಬಹುದು. ಚರ್ಮದ ಅಲರ್ಜಿ ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಬಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿದರೂ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಕಾರಿ ಅಂಶ ಆ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಕೃತಕ ಬಣ್ಣದ ಬದಲು ಮಣ್ಣಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಅರಿಶಿನ, ಕುಂಕುಮ, ಗೋಖಚಂದನವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬಹುದು. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಿದಿರು, ಬೊಂಬು, ಹಿಟ್ಟು ಬಳಸಿಯೂ ಸುಂದರ ಗಣನಾಯಕನ ವಿಗ್ರಹ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಈ ಕುರಿತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹ. ಪಿಪಿಪಿ, ಕೃತಕ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕುವ, ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ಕೆಲವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಘ- ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉಚಿತವಾಗಿ ವಿತರಿಸಲು ಈ ಬಾರಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿವೆ.

ಈ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಮಾರಾಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಜನ ಮಣ್ಣಿನ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬಣ್ಣ ಲೇಪಿಸಿದ ವಿಗ್ರಹಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಹೆಜ್ಜೆ. ಕೇವಲ ಕಾನೂನು ತರುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೂ ಅರಿವು, ಕಾಳಜಿ ಇರಬೇಕು. ನಾಗರಿಕ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ- ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, ಶಾಲಾ- ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಒದಗಿಸಿ, ಕರಕುಶಲಗಾರರು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

■ ಸುಧಾ ಹೆಗಡೆ

ಈಶ್ವರ್